

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

ŞƏRQŞÜNASLIQ FAKÜLTƏSİ

BAKALAVR PİLLƏSİ ÜÇÜN

**“REGIONŞÜNASLIQ İXTİSASI ÜZRƏ
FƏNN PROQRAMLARI TOPLUSU**

Bakı-2015

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

ŞƏRQŞÜNASLIQ FAKÜLTƏSİ

BAKALAVR PİLLƏSİ ÜÇÜN

“REGIONŞÜNASLIQ” İXTİSASI ÜZRƏ

“ƏRƏB ÖLKƏLƏRİNİN COĞRAFIYASI”

FƏNN PROQRAMLARI TOPLUSU

(I kurs)

**Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirinin
21 avqust 2015-ci il tarixli 887 saylı əmri
İlə təsdiq edilmişdir.**

Bakı-2015

Tərtib edən: dos. Əhmədova İ.İ., c.e.n.baş müəllim Sultanova G.A.

Elmi redaktor: dos. Soltanova Həbibə Bayraməli q. – Xarici ölkələrin iqtisadi-siyasi coğrafiyası və turizm kafedrasının müdiri

Rəy verənlər: BDU-nun İqtisadi və sosial coğrafiya kafedrasının müdiri, c.e.d. prof. Həsənov T.G.,
AMEA, akad. H.Ə.Əliyev adına Coğrafiya İnstitutunun “Azərbaycanın iqtisadi və siyasi coğrafiyası” şöbəsinin müdiri,.

İZAHAT VƏRƏQİ

Bakı Dövlət Universitetinin Şərqsünaslıq fakültəsində “Regionşünaslıq” ixtisası üzrə I kurslarda Türkiyə Respublikası, İran İslam Respublikası, Çin, Koreya, Yaponiya, İsrail, Pakistan, Ərəb ölkələrinin coğrafiyası tədris edilirdi. Lakin Ali Təhsil pilləsinin Dövlət standartlarında dəyişikliklərlə əlaqədar yeni tədris proqramlarının hazırlanmasına zərurət yaranmışdır. Belə ki, bakalavriat səviyyəsinin ixtisaslar üzrə Təhsil Proqramına uyğun olaraq 2014/2015-ci ildən “Regionşünaslıq” ixtisası üzrə I kurslarda qeyd olunan ölkələrin coğrafiyası, III kurslarda isə iqtisadiyyatı tədris edilir. Bu məqsədlə Xarici ölkələrin iqtisadi-siyasi coğrafiyası və turizm kafedrası əməkdaşları tərəfindən Şərqsünaslıq fakültəsində tədris etdikləri fənlərin yeni proqramlarını hazırlanmışlar.

Fənn proqramları toplusu 2 hissədən ibarətdir: I hissədə tədris olunan ölkələrin coğrafiyası, II hissədə isə həmin dövlətlərin iqtisadiyyatına aid proqramlar öz əksini tapmışdır. Topluya daxil edilən proqramlarda bakalavr hazırlığı üçün tədris olunan müvafiq fənlər üzrə zəruri sayılan konkret və ən mühüm məsələlərdən bəhs edilir. Proqramları tərtib edən müəlliflərin adı, soyadı mündəricatda göstərilir.

I HİSSƏ

ƏRƏB ÖLKƏLƏRİNİN COĞRAFİYASI

İzahat vərəqi

“Ərəb ölkələrinin coğrafiyası” fənni Şərqsünaslıq fakültəsinin “Regionşünaslıq” ixtisası üzrə əyani şöbənin I kurs tələbələrinə I semestr ərzində 60 saat (30 saat müh., 30 saat məş.) həcmində tədris edilir.

Fənnin tədrisində məqsəd 20 ərəb dövlətinin (o cümlədən Asiyada 11, Afrikada 9) yerləşdiyi regionda təbii, siyasi və sosial problemlərin daha geniş və əhatəli öyrədilməsidir.

Mövzular üzrə saatların paylanması

№	Mövzular	Cəmi	o cümlədən	
			müh.	məş.
1	Fənnin məqsəd və vəzifəsi. Ərəb ölkələri dünyanın müasir siyasi xəritəsində	4	2	2
2	Səudiyyə Ərəbistanı Məlikliyi	4	2	2
3	İraq Ərəb Respublikası	4	2	2
4	Suriya Ərəb Respublikası	4	2	2
5	Ürdün Haşimi Məlikliyi	4	2	2

6	Liyan Respublikası	4	2	2
7	Küveyt dövləti və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri	4	2	2
8	Qətər və Bəhreyn dövlətləri	4	2	2
9	Yəmən Respublikası və Oman Sultanlığı	4	2	2
10	Misir Ərəb Respublikası və Somali Respublikası	4	2	2
11	Əlcəzair Xalq Demokratik Respublikası	4	2	2
12	Liviya Sosialist Xalq Ərəb Cəmahiriyyəti	4	2	2
13	Mərakeş Krallığı, Mavritaniya İslam Respublikası	4	2	2
14	Sudan və Cibuti Respublikaları	4	2	2
15	Tunis Respublikası	4	2	2
Cəmi		60	30	30

Mövzular və onların məzmunu

1.Kursun məqsəd və vəzifəsi. Ərəb ölkələri dünyanın müasir siyasi xəritəsində

Kursun öyrəndiyi obyekt. Region dünyanın müasir siyasi xəritəsində. Ərəb ölkələrinin fiziki-coğrafi səciyyəsi. Ərəb

ölkələrinin iqtisadi-coğrafi və hərbi-strateji mövqeyi. Ərəb ölkələri birliyi faktoru «Məşriq» və «Məqrib» anlayışı. Təbii şəraiti və təbii resursları zəngin neft və qaz yataqları. İqlimi. Hidroqrafiyası. Torpaq və bitki örtüyü. Heyvanat aləmi.

İnkişaf tarixi və müasir dövlət quruluşu. Siyasi partiyaları. Əşalisi. Məskunlaşma tarixi. Demografik vəziyyət. Etnik və milli tərkibi. Sıxlıq. Milli münəqişə ocaqları. Əmək miqrasiyaları. Dini mənsubiyyət. İslam dininin müqəddəs və ən iri mərkəzləri. Ənənələrin qorunması. Emiqrasiya. Urbanizasiya. Demografik problemlər, şəhər və kənd əhalisi, sosial problemlər. Böyük şəhərlər.

2.Səudiyyə Ərəbistanı Məlikliyi

Coğrafi mövqe və təbiəti sahəsi, sərhədləri, səth quruluşu və faydalı qazıntıları. Landşaftının səciyyəvi xüsusiyyətləri. Zəngin neft və qaz yataqları. İqlimi. Hidroqrafiyası. Yeraltı suları. Torpaq və bitki örtüyü. İnkişaf tarixi.

Dövlət quruluşu. Mütləq teokratik monarxiya, dövlət başçısı. Ali qanunverici və icraedici orqanları. Beynəlxalq iqtisadi və siyasi təşkilatlarda iştirakı. Xarici siyasət. Əhali. Məskunlaşma. Sayı. Təbii artım. Milli tərkib. Dövlət dili. İslam dininin dərin kök salması. Adət və ənənələrin qorunması. Əmək ehtiyatları problemi,

Əhalinin sıxlığı. Böyük şəhərlər. Paytaxtın qısa səciyyəsi. Sosial-iqtisadi həyat göstəricilərinə görə dünyada reytingi.

3. İraq Respublikası

Coğrafi mövqe və təbiəti. Sahəsi və sərhədləri. Geosiyasi mövqeyi, səth quruluşu və faydalı qazıntıları. Neft və qaz yataqları. İqlimi. Hidroqrafiyası. Böyük çaylarının kənd təsərrüfatında suvarma əhəmiyyəti. Torpaq və bitki örtüyü.

İnkişaf tarixi. İran-İraq müharibəsi. İraq-Küveyt müharibəsi. İraqda daxili – münaqişələr. İraqın müasir siyasi vəziyyəti. ABŞ – İraq münasibətləri. İdarəolunma sistemi, siyasi partiyalar. Əhalisi və şəhərləri. Məskunlaşma, sayı və təbii artım. Milli tərkibi. Dövlət dili. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

4. Suriya Ərəb Respublikası

Coğrafi mövqeyi və təbiəti. Sahəsi və sərhədləri. Geosiyasi mövqeyi, səth quruluşu, faydalı qazıntıları. İqlimi. Hidroqrafiyası. Əsas çayları, suvarma problemi. Torpaq və bitki örtüyü.

İnkişaf tarixi. Suriya, ərəb ölkələrinin İsrail təcavüzü əleyhinə hərbi əməliyyatlarında iştirakı. Suriya Ərəb Respublikasında müasir siyasi vəziyyət. İdarəolunma forması. İnzibati-ərazi bölgüsü. Siyasi partiyaları.

Əhalisi və şəhərləri. Sayı və təbii artımı. Sıxlıq. Məskunlaşma. Milli tərkibi. Dövlət dili. Dini. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

5. Ürdün Haşimi Məlikliyi

Coğrafi mövqeyi Sahəsi, sərhədləri. Səth quruluşu, faydalı qazıntıları. İqlimi. Hidroqrafiyası, başlıca çayları. Torpaq və bitki örtüyü. Ölkənin inkişaf tarixi. İdarəolunma sistemi. Qanunverici və icraedici orqanlar. Siyasi partiyaları. Əhalisi, məskunlaşma. Sayı və təbii artım. Milli və etnik tərkib. Dövlət dili və dini. Fələstin qaçqınlarının ərazidə yerləşməsi. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

6. Livan Respublikası

Coğrafi mövqeyi. Geosiyasi mövqe. Dənizsahili mövqe. Sahəsi, sərhədləri. Təbii şəraiti, təbii-coğrafi rayonlar. Səth quruluşu və faydalı qazıntıları. İqlimi və Hidroqrafiyası. Mühüm çayı, suvarma əhəmiyyəti. Hidroenerji ehtiyatı. Torpaq və bitki örtüyü. Ölkənin yaranma tarixi, idarəolunma sistemi. Siyasi partiyaları

İnkişaf tarixi. Livan müstəqil dövlət kimi: Daxili münaqişə. Livanda vətəndaş müharibəsi, Livan-İsrail münaqişəsi. İcraedici və qanunverici hakimiyyət. Dövlət başçısı. Livanın xarici siyasətinin

formalaşması. Siyasi partiyaları. İnzibati ərazi bölgüsü. Əhalisi və şəhərləri. Əhalinin sayı və təbii artım. Milli və dini tərkibi. Əhalinin sıxlığı. Urbanizasiya səviyyəsi: qaçqın problemi, şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

7.Küveyt dövləti və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri

Küveytin coğrafi mövqeyi, təbii şəraiti. Ölkənin sahəsi, sərhədləri, geosiyasi mövqeyi, İran körfəzinə çıxışının əlverişliliyi. Relyefi, geoloji quruluşu, zəngin neft və qaz yataqları. İqlimi, ölkədə su problemi, yeraltı suların əhəmiyyəti. Torpaq və bitki örtüyü. Ölkənin inkişaf tarixi və dövlət quruluşu. Küveytin Ərəb-İsrail münaqişəsinə münasibəti. İraq-Küveyt müharibəsi. Küveytin müstəqilliyinin yenidən bərpası. Dövlət quruluşu. dövlətin başçısı. Qanunverici və idraedici orqanlar. Siyasi partiyalar. İnzibati ərazi bölgüsü. Əhalisi, sayı və təbii artım. Milli və etnik tərkibi. İmmiqrasiya. Əhalinin sıxlığı. Köçəri və oturaq həyat tərzini keçirən əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərlər. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri. Coğrafi mövqeyi, sahəsi və sərhədləri. Əmirliklərin tərkibi.Geosiyasi, dənizsahili mövqeyi. BƏƏ-nə aid adalar. Səth quruluşu. Təbii coğrafi xüsusiyyəti. Zəngin qiymətli faydalı qazıntıları. Mühüm neft və qaz yataqları.

İqlimi və hidroqrafiyası. Yeraltı suların, vahələrin əhəmiyyəti. Ölkədə su problemi. Torpaq və bitki örtüyü. Ölkənin inkişaf tarixi, idarəolunma sistemi. Dövlət quruluşu. Dövlət başçısı. B.Britaniyanın BƏƏ inkişafına təsiri. Siyasi partiyaları. İnzibati ərazi bölgüsü. Əhalisi, sayı. Təbii artım. Milli etnik tərkibi. Sıxlıq. BƏƏ immiqrasiya mərkəzi kimi. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

8. Qətər və Bəhreyn dövlətləri

Coğrafi mövqeyi və təbiəti. Sahəsi və sərhədləri. Körfəzsahili mövqeyi. Səth quruluşu, faydalı qazıntıları. Zəngin neft və qaz yataqları. İqlimi. Hidroqrafiyası, yeraltı suların əhəmiyyəti. Su problemi. Torpaq və bitki örtüyü. İnkişaf tarixi və dövlət quruluşu. Müstəqillik əldə etməsi. Dövlət başçısı. Qətərin inkişafına B.Britaniyanın təsir. Siyasi partiyaları. İnzibati ərazi bölgüsü. Əhalisi , sayı və təbii artım. Dini və etnik tərkibi. Əhalinin sıxlığı. Şəhər və kənd əhalisi. İmmiqrasiya. Böyük şəhərləri.

Bəhreyn dövləti. Coğrafi mövqeyi və təbiəti. Sahəsi, sərhədləri. Ölkənin ada mövqeyi. Səth quruluşu və təbii sərvətləri. İqlimi. Hidroqrafiyası. Ölkədə su problemi. Torpaq və bitki örtüyü. Bəhreyn inkişaf tarixi və dövlət quruluşu. Müstəqillik əldə etməsi, B.Britaniyadan asılılığı. Dövlət quruluşu. Ərazi-inzibati bölgüsü.

Siyasi partiyalar. Əhalisi, sayı və təbii artım. Milli etnik tərkibi. Dini. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

9. Yəmən Respublikası və Oman Sultanlığı

Coğrafi mövqeyi, sahəsi, sərhədləri. Səth quruluşunun başlıca xüsusiyyətləri. Təbii, coğrafi bölgələr. Faydalı qazıntıları. İqlimi. Hidroqrafiyası. Torpaq və bitki örtüyü.

Qısa inkişaf tarixi. Müstəqil Yəmən Respublikasının yaradılması. Şimali və Cənubi Yəməninin yaradılması. Şimali və Cənubi Yəməninin birləşməsi. Dövlət quruluşu. İnzibati ərazi bölgüsü. Siyasi partiyaları. Azərbaycan Respublikası ilə münasibətləri. Əhalisi, sayı, təbii artımı. Milli və etnik tərkib. Dili və dini. Daxili miqrasiya. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

Oman Sultanlığı. Coğrafi mövqeyi, sahəsi, sərhədləri. Dənizsahili, hərbi- strateji mövqeyi. Səth quruluşu. Əsas relyef formaları. İqlimi. Hidroqrafiyası. Torpaq və bitki örtüyü. Ölkənin inkişaf tarixi. Məsqəd sultanlığı, Oman imamlığının yaranması. Oman- Məsqəd münəqişəsi. Müstəqil Oman sultanlığı.

Dövlət quruluşu. Siyasi partiyaları. İnzibati ərazi bölgüsü. Beynəlxalq təşkilatlarda iştirakı. Azərbaycan Respublikası ilə münasibətləri.

Əhalisi, sayı və təbii artım. Sıxlığı, yerləşməsi. Dili, dini. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

10. Misir Ərəb Respublikası və Somali Respublikası

Coğrafi mövqe və təbiəti. Misirin coğrafi, hərbi-strateji mövqeyi. Sahəsi, sərhədləri. Dənizə çıxışı. Nil vadisi və deltasının sosial-iqtisadi həyatında rolu. Səth quruluşu. Faydalı qazıntılarla təminatı. İqlimi. Tropik səhra iqlimi. Hidroqrafiyası – Nil çayı başlıca su mənbəyi: Yeraltı suların əhəmiyyəti. Ölkənin enerji resursları. Torpaq və bitki örtüyü. Turizm-rekreasiya ehtiyatları.

Qısa inkişaf tarixi. Misirin İngiltərə müstəmləkəsinə çevrilməsi. Misirin müstəqillik tarixi. Kemp-Devid müqaviləsinin imzalanmasının əhəmiyyəti.

Dövlət quruluşu. Dövlət başçısı – inzibati ərazi bölgüsü. Siyasi partiyaları. Misirdə müasir-siyasi vəziyyət. Əhalisi və şəhərləri. Sayı və təbii artım. Dini və etnik tərkibi. Demografik siyasət. Əhalinin sıxlığı. Ənənələrin qorunması. Əmək emiqrasiyaları və problemləri. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

Somali Respublikası. Coğrafi mövqeyi və təbiəti. Coğrafi mövqeyi. Sahəsi, sərhədləri. Səth quruluşu və təbii sərvətləri. İqlimi. Hidroqrafiyası. Torpaq və bitki örtüyü. İnkişaf tarixi. Dövlət quruluşu və siyasi partiyaları. Müstəqillik tarixi. Dövlət başçısı. İnzibati ərazi bölgüsü. Siyasi partiyaları. Əhalisi və şəhərləri. Sayı, təbii artım. Dövlət dili və dini. Əhalinin sıxlığı. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

11. Əlcəzair Xalq Demokratik Respublikası

Coğrafi mövqe və təbiəti. Ölkənin coğrafi mövqeyi, sahəsi, sərhədləri. Dənizsahili mövqeyi. Səth quruluşu və təbii sərvətləri. İqlimi. Hidroqrafiya. Su problemləri. Torpaq və bitki örtüyü. İnkişaf tarixi, dövlət quruluşu. Əlcəzairin müstəqillik əldə etməsi. Ölkədə müasir siyasi vəziyyət. İnzibati-ərazi bölgüsü. Siyasi partiyaları. Əhalisi, sayı və təbii artımı. Sıxlıq, əhalinin yerləşməsi. Milli-etnik tərkib. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

12. Liviya Sosialist Xalq Ərəb Cəmahiriyyəti

Coğrafi mövqeyi və təbiəti. Liviyanın coğrafi mövqeyi. Sahəsi, sərhədləri və təbii artım. Aralıq dənizinə çıxışı. Səth quruluşu və faydalı qazıntıları. Neft və qaz yataqları. İqlimi.

Hidroqrafiyası. Ölkədə su problemi. Vahələrin əhəmiyyəti. Torpaq və bitki örtüyü. İnkişaf tarixi və dövlət quruluşu. Müstəqillik tarixi. Dövlət quruluşu. Dövlət başçısı. Siyasi partiyaları. Liviyada müasir siyasi vəziyyət. Əhalisi və şəhərləri. Sayı və təbii artım, əhalinin sıxlığı. Milli, dini və etnik tərkibi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

13. Mərakeş Krallığı, Mavritaniya İslam Respublikası

Mərakeşin coğrafi mövqeyi və təbiəti. Ölkənin iqtisadi, coğrafi, geosiyasi mövqeyinin əlverişliliyi. Sahəsi, sərhədləri. Dənizsahili, mövqeyi, səth quruluşu, relyefin başlıca xüsusiyyətləri, faydalı qazıntıları, iqlimi. Hidroqrafiyası. Torpaq və bitki örtüyü. İnkişaf tarixi və dövlət quruluşu. Mərakeşin Avropadan müstəmləkəçilikdən azad olunması. Milli azadlığı uğrunda mübarizəsi. Müstəqillik tarixi. Qərbi səhra. Dövlət quruluşu. Dövlət başçısı, əsas siyasi partiyalar. Əhalisi və şəhərləri. Sayı, təbii artım, milli və etnik tərkibi. Sıxlıq. Dili, dini mənsubiyyəti. Əmək ehtiyatları. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

Mavritaniya İslam Respublikası. Coğrafi mövqe və təbiəti. Coğrafi mövqeyi, sahəsi, sərhədləri, okeana çıxışı. Səth quruluşu. Faydalı qazıntıları. İqlimi. Hidroqrafiyası. Su problemi. Torpaq və

bitki örtüyü. İnkişaf tarixi. Müstəqillik tarixi. Dövlət quruluşu. Siyasi partiyaları. İnzibati ərazi bölgüsü. Əhalisi və şəhərləri. Sayı, təbii artım. Əhalinin sıxlığı dini və etnik tərkibi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

14. Sudan və Cibuti Respublikaları

Sudanın coğrafi mövqeyi və təbiəti. Sudanın coğrafi mövqeyi, sahəsi, sərhədləri. Dənizsahili mövqeyi. Səth quruluşu və Fiziki coğrafi rayonları, faydalı qazıntıları. İqlimi. Hidroqrafiyası. Çayların suvarma əhəmiyyəti. Torpaq və bitki örtüyü. İnkişaf tarixi, dövlət quruluşu. Ölkədə vətəndaş müharibəsi və hərbi çevrilişlər. Siyasi partiyalar. Müstəqillik əldə etməsi. İnzibati-ərazi bölgüsü. Əhalisi və şəhərləri. Sayı və təbii artım. Dini, etnik tərkib. Dili. Sıxlıq. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərlər. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

Cibuti Respublikası. Coğrafi mövqeyi, sahəsi və sərhədləri. Səth quruluşu. Əsas relyef formaları. Faydalı qazıntıları. İqlimi. Hidroqrafiyası. Torpaq və bitki örtüyü. Heyvanlar aləmi.

Qısa inkişaf tarixi. Müstəqillik əldə etməsi. Dövlət quruluşu, dövlət başçısı, siyasi partiyaları. İnzibati ərazi bölgüsü. Əhalisi, sayı və təbii artım. Əhalinin orta ömür müddəti. Sıxlığı və yerləşməsi.

Milli və etnik tərkibi. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

15. Tunis Respublikası

Tunisin coğrafi mövqeyi, sahəsi, sərhədləri. Aralıq dəniz sahili mövqeyi. Səth quruluşu. Təbii sərvətləri. İqlimi. Başlıca çayları. Torpaq və bitki örtüyü.

İnkişaf tarixi. Müstəqillik tarixi. Dövlət quruluşu. Siyasi partiyaları. İnzibati ərazi bölgüsü. Əhalisi, sayı və təbii artım. Milli və etnik tərkib. Dini və dili. Şəhər və kənd əhalisi. Böyük şəhərləri. Paytaxtın qısa səciyyəsi.

- 1 Fənnin məqsəd və vəzifəsi. Ərəb ölkələri dünyanın müasir siyasi xəritəsində
- 2 Səudiyyə Ərəbistanı Məlikliyi
- 3 İraq Ərəb Respublikası
- 4 Suriya Ərəb Respublikası
- 5 Ürdün Haşimi Məlikliyi
- 6 Livan Respublikası
- 7 Küveyt dövləti və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri
- 8 Qətər və Bəhreyn dövlətləri
- 9 Yəmən Respublikası və Oman Sultanlığı
- 10 Misir Ərəb Respublikası və Somali Respublikası
- 11 Əlcəzair Xalq Demokratik Respublikası
- 12 Liviya Sosialist Xalq Ərəb Cəmahiriyyəti
- 13 Mərakeş Krallığı, Mavritaniya İslam Respublikası

14 Sudan və Cibuti Respublikaları
15 Tunis Respublikası

Ədəbiyyat:

Əsas

1. Məmmədov C.A, Soltanova H.B. Ərəb ölkələrinin coğrafiyası. BDU nəşriyyatı, 1992. 228 s.
2. Məmmədov C.A. Avrasiyanın İslam dövlətləri. Bakı, 2000. 379 s.
3. Məmmədov C.A . Soltanova H.B. Yaxın və Orta Şərqi ölkələrinin iqtisadi və sosial coğrafiyası. “Bakı Universiteti” nəşriyyatı, 2008. 303 s.
4. Soltanova H.B. və b. Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası. Bakı, “Sabah”, 2011. 583 s.

Əlavə

5. Ахмедова И.И География Арабских стран. Баку, Международный Университет, 2010. 228 s.
6. Гусаров И.В Экономическая независимость арабских стран. Москва, 1993. 358 s.
7. Максаковский В.П Географическая картина мира. Ярославль. Верхневолжское книжное издание, 2008. 495 s.
8. Погорлецкий П.И Экономика зарубежных стран Санкт-Петербург. Издательство Михайлово В.А, 2000. 491 s.

